

dossier

J. HERNÁNDEZ, J. SAURA, L. M. RUIZ, J. C. LÓPEZ, A. ROM

ACTIVITATS FÍSiques ADAPTADES, PROJECCIÓ DE FUTUR

INTRODUCCIÓ

Javier Hernández Vázquez

L'esport instrument d'integració social

L'esport-integració apareix paral·lelament al concepte d'integració de les persones disminuïdes. La intenció de l'esport d'integració és la de fer conèixer a la societat aquestes disminucions i la necessitat que aquestes dins d'un marc jurídic inicial, el dret a l'esport, reconegut per la Constitució i confirmades posteriorment per la llei de cultura física i esports. És a dir, que tota persona amb alguna discapacitat exerceixi el seu dret a rebre el servei de l'esport com un bé social (així com la sanitat, l'educació, la cultura, etc.).

Un cop dissenyat el marc legal, l'esport ha de constituir un *mitjà de comunicació social* en el qual les persones afectades tinguin accés a la relació amb d'altres persones amb característiques diverses, procurant donar a aquesta interacció la major viabilitat possible per tal d'aconseguir un objectiu desitjat per tots, la integració de les persones amb minusvalies.

Ara bé, aquesta integració hauria de passar per una sèrie de fases: primera, que la societat entengui el significat de la integració; segona, que les institucions recolzin aquesta forma d'interrelació; tercera, que les noves construccions esportives, i en la mesura del possible, les que ja es troben construïdes, s'adeqüin per tal de poder realitzar dignament l'activitat físico-esportiva, i, per últim, com a objectiu final, procurar que la normalització esportiva es desenvolupi al màxim de les seves possibilitats, utilitzant com a mitjà la integració esportiva, sigui en la seva forma plena o parcial. Considerem que la integració plena és molt més complexa. Segons el caràcter que pugui tenir l'esport no serà el mateix la integració en l'alta competició que en l'esport recreatiu. Sóc del parer que no s'ha d'excloure cap possibilitat, però no hi ha dubte que la forma plena d'integració destrossaria l'essència mateixa del caràcter competitiu de l'esport tal i com l'entendem avui dia. Per això, i dins de les possibilitats, parlarem més de l'es-

port-integració dintre del caràcter que adopta l'esport a l'escola (esport escolar), de l'esport recreatiu, i de l'esport amb connotacions reeducatives i d'alguns esports, pocs, de caràcter competitiu que realitzen persones amb deficiències i sense elles, que col·laboren conjuntament (ciclisme per a invidents).

D'ací que l'esport per a persones discapacitades tingui la seva denominació pròpia: esport adaptat. Per què aquest nom? Tal i com l'estem descrivint, el procés comprèn que la majoria de les persones afectades en llurs manifestacions motrius, psíquiques, sensorials i socials no puguin realitzar esport normalitzat, és aleshores quan apareix amb personalitat pròpia l'esport adaptat en les seves especialitats diverses.

Esport adaptat

Les condicions que fan que l'esport s'anomeni adaptat, vénen donades pels subjectes als quals va dirigit i, dins d'aquests, a persones discapacitades i a persones en diverses edats evolutives (minibàsquet, minivoleibol, prebeisbol, etc.). Cadascuna tindrà per tant, llurs peculiaritats. A mode d'exemples descriptius, podem dir que no serà el mateix el nen de 12 anys que fa esport, que el noi de 18 anys. Ni tampoc serà el mateix l'adult de 40 anys que el vell de 65 anys. En el cas de persones afectades, l'esport no serà el mateix per a una persona amb paraplegia, que per a una invident. Per això podem parlar de diferents tipus d'esport dins de l'esport adaptat, i dins de cadascun d'ells, de les seves adaptacions pròpies a les múltiples deficiències o inadaptacions que es poden donar en l'esport adaptat de persones afectades. Podem matisar que té poc a veure amb l'esport-integració, ja que el primer té objectius, reglamentació, material, instal·lacions molt concretes, i que, el fet mateix de constituir-se amb les seves peculiaritats el separen del concepte d'integració.

D'altra banda, l'esport-integració neix amb la intenció

de mantenir l'essència de l'esport normalitzat, és a dir, no canviar substancialment els aspectes bàsics de l'esport.

Fets aquests aclariments ens acostarem a l'esport normalitzat i el fet de descriure'l serà a títol comparatiu.

Esport normalitzat

En la mesura que l'esport conserva la seva pròpia essència, fonamentalment l'aspecte competitiu, ens trobem davant d'allò que es coneix socialment per esport. De tota manera, és convenient, segons el nostre parer, clarificar que l'esport segons, a on, com, per a què, per què, a qui, etc., es contextualitza i apareixen aleshores diverses denominacions de l'esport: esport recreatiu, esport espectacle, esport educatiu, esport adaptat, esport terapèutic, esport reeducatiu, etc.

Què passa amb les persones discapacitades respecte a l'esport normalitzat?

És un intent que les persones diferents s'acostin a unes cotes de la màxima igualtat possible. D'aquí sorgeixen algunes preguntes pel futur, que serà necessari anar projectant i revisant. ¿Seran les opcions esportives actuals les més adients per a la normalització esportiva? ¿Haurem de donar resposta a d'altres opcions esportives? ¿Si es produeixen aquestes opcions no es perdrà l'essència pròpia de l'esport? ¿És l'esport l'activitat física més idònia per tal que es produeixi la integració? ¿La integració parcial esportiva, serà la solució més aproximada a la normalització? ¿Serà possible que l'activitat física i l'esport aconseguixin destacar les potencialitats de l'individu disminuït?, aquestes preguntes i d'altres podrien plantejar-se. És cert que el recorregut és llarg, però no és menys cert que l'activitat física i l'esport, en integració o no, estan donant respostes a un determinat nombre de necessitats. D'aquí l'interès social i educatiu de l'esport en poblacions específiques.
